ПОКРАЈИНСКИ ФОНД ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад
Т: +381 21 557 451
fondpolj@vojvodina.gov.rs

Број: 159/2024 Датум: 20. фебруар 2024. године

ПРОГРАМ РАДА
ПОКРАЈИНСКОГ ФОНДА ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ
ЗА 2024. ГОДИНУ

Нови Сад, фебруар 2024. године

ПРОГРАМА РАДА ПОКРАЈИНСКОГ ФОНДА ЗА РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ ЗА 2024. ГОДИНУ

1.УВОД

Програм рада Покрајинског фонда за развој пољопривреде за 2024. годину представља документ о реализацији програмских активности на који сагласност даје Покрајинска влада.

Фонд је основан 2001. године, а у 2002. години одређен је за реализатора пројекта „Реконструкција иригационих система“ чији је донатор Влада Краљевине Норвешке. Од 2002. године до данас донација Владе Краљевине Норвешке је у потпуности очувана и наменски искоришћена. Након овог пројекта Покрајинског фонда за развој пољопривреде (у даљем тексту: Фонд) је непрестано проширивао делокруг свога рада новим пројектима (кредитним линијама) које су финансиране из буџета АП Војводине на начин да су средства додељивана по прописаној конкурсној документацији, а била су намењена регистрованим пољопривредним газдинствима.

Приоритет Фонда као првооснованог развојног фонда на територији АП Војводине је да подстиче економски развој породичних пољопривредних газдинстава, оживљавање села као и запошљавање радно неактивног становништва кроз имплементацију развојних програма.

2. ЦИЉЕВИ, МИСИЈА И ВИЗИЈА РАДА ФОНДА

У обављању своје делатности Фонд се определио за следеће циљеве:

- Подстицање развоја пољопривреде у АП Војводини;
- Подстицање равномерног развоја пољопривреде;
- Унапређење конкурентности домаће пољопривреде;
- Повећање животног стандарда произвођача хране, а потрошачима обезбедити здравствено безбедну и квалитетну храну по приступачним ценама;
- Подстицање запошљавања.

Подстицање развоја пољопривреде као економске гране која може и мора да произведе већу додатну вредност и допринесе укупном развоју земље у 2024. години спроводиће се кредитном подршком кроз конкурсе намењену кредитирању пољопривреде регистрованих пољопривредних газдинстава, правних и физичких лица са територије АП Војводине.

3. ФИНАНСИЈСКА ОДРЖИВОСТ СА АНАЛИЗОМ ПОТЕНЦИЈАЛА ЗА 2024. ГОДИНУ

Активности Фонда биће заснована на економским принципима и његова финансијска одрживост представља императив, као и активности засноване на подстицању развоја и унапређења пољопривреде у АП Војводини кроз кредитирање, како би се Фонд позиционирао на тржишту и имао своју препознатљиву улогу.

1. Адекватна кредитна политика;
2. Адекватна политика прихода;

3. Адекватна политика управљања финансијским средствима;
4. Адекватна политика трошкова;
5. Проналажење адекватних извора финансирања.

Ради остваривања циљева постављених Програмом рада Фонда, планирана су средства у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине за 2024. годину и очекиваном наплатом ануитета по доспелим дугорочним кредитима и то:

Планирана средства за програмске активности-кредитирање пољопривреде:

Извори средстава	У динарима
1.1. Приходи из буџета АП Војводине за 2024. годину	25.000.000,00
1.2. Пренета средства из 2023. године од доспелих ануитета и камата (буџетска средства)	583.564.009,72
1.3. Пренета средства из 2023. године од доспелих ануитета и камата (сопствена средства)	102.686.766,91
1.4. Приходи од доспелих ануитета и камата у 2024. години (буџетска средства)	219.663.882,07
1.5. Приходи од доспелих ануитета и камата у 2024. години (донаторска средства)	6.281.294,21
Укупна средства:	**937.195.952,91**

Укупно планирана средства Фонда у 2024. години за кредитирање пољопривреде износе **937.195.952,91 динар**, која се овим програмом распоређују.

Буџетска средства за финансирање редовне делатности фонда:

Извори средстава	У динарима
1.1. Приходи из буџета АП Војводине за 2024. годину 1.2. Пренета неутрошена средства из 2023. године	55.000.000,00 180.338,92
Укупна средства:	**55.180.338,92**

У 2024. години Фонд ће одобравати кредите из планираних средстава по следећим конкурсима:

- **Конкурс за кредитну подршку набавке нових система и опреме за наводњавање.**
- **Конкурс за кредитну подршку набавке нових заштићених башта (пластеници, стакленици и др.) и опреме у њима.**

Кредитна подршка у сточарској производњи:

- Конкурс за набавку пчелињих појева и нове опреме за производњу, прераду и складиштење меда;
- Конкурс за набавку опреме за сточарске фарме;
- Конкурс за набавку приплодних грла у овчарству, козарству, и свињарству;
- Конкурс за набавку квалитетне телади за тов.

Кредитна подршка за подизања вишегодишњих засада воћа и винове лозе и постављања противградне мреже:

- Конкурс за подизање вишегодишњих засада воћа и винограда;
- Конкурс за набавку противградне мреже.

- **Конкурс за куповину нове пољопривредне механизације.**
- **Конкурс за изградњу складишних капацитета (силоси, подна складишта, хладњаче).**
- **Конкурс за доделу кредита за финансирање инвестиција у физичка средства пољопривредних газдинстава у сектору прераде воћа, грожђа и поврћа.**
- **Конкурс за куповину пољопривредног земљишта до 10 хектара.**
- **Конкурс за куповину семенске робе, ђубрива и заштитних средстава у пољопривреди.**

Планирани распоред средстава за кредитирање пољопривреде у 2024. години:

Планирани пласмани Фонда	**Износ у динарима**	**% учешћа у структури**
Конкурс за кредитну подршку за набавку нових система и опреме за наводњавање и бушење бунара.	70.000.000,00	7,47
Конкурс за кредитну пордшку за набавку нових заштићених башта (пластеници, стакленици и др) и опреме у њима.	30.000.000,00	3,20
Конкурс за кредитну подршку набавке пчелињих појева, кошница и опреме за пчеларство.	10.000.000,00	1,07
Конкурс за кредитну подршку набавку опреме за сточарске фарме.	20.000.000,00	2,13
Конкурс за кредитну подршку набавке квалитетних приплодних грла у овчарству, козарству, свињарству и говедарству.	60.000.000,00	6,40
Конкурс за кредитну подршку набавке квалитетне телади и прасади за тов	30.000.000,00	3,20
Конкурс за кредитну подршку подизања вишегодишњих засада воћа и винограда	60.000.000,00	6,40
Конкурс за кредитну подршку набавке нових система противградних мрежа у вишегодишњим засадаима воћа и винограда	60.000.000,00	6,40
Конкурс за кредитну подршку куповине нове пољопривредне механизације (погонске, прикључне) у пољопривреди	250.000.000,00	26,68
Конкурс за кредитну подршку набавке опреме намењене складиштењу житарица, воћа и поврћа (силоси, подна складишта, хладњаче)	30.000.000,00	3,20
Конкурс за кредитну подршку финансирања инвестиција у физичка средства пољопривредних газдинстава у сектору прераде воћа, грожђа и поврћа	40.000.000,00	4,27
Конкурс за кредитну подршку куповине пољопривредног земљишта до 10 ха	140.000.000,00	14,94
Конкурс за кредитну подршку куповине семенске робе, ђубрива и заштитних средстава у пољопривреди	137.195.952,91	14,64
Укупно планирана средства за кредитирање пољопривреде	**937.195.952,91**	**100,00**

Укупни распоред средстава за активности Фонда у 2024. години:

Планирани пласмани Фонда	**Износ у динарима**	**% учешћа у структури**
1. Укупно планирана средства за кредитирање пољопривреде	937.195.952,91	94,44
2. Финансирање редовне делатности Фонда	55.180.338,92	5,56
Укупно (1+2)	**992.376.291,83**	**100**

Анализирајући 2023. годину и интересовање пољопривредних произвођача за поједине кредитне линије Фонд се определио да процентуално, а на основу расположивих средстава распореди средства планирана за кредитирање пољопривреде у 2024. години.

4. МЕРЕ ФИНАНСИЈСКЕ ПОДРШКЕ И ЦИЉНЕ ГРУПЕ У 2024. ГОДИНИ

У 2024. години средства за кредитирање трошкова набавке производа и услуга, по дефинисаним условима Фонда, додељиваће путем конкурса. Висина износа кредитирања или трошка набавке производа и услуга одредиће се у складу са условима и критеријума, узевши у обзир да је циљ пре свега подстицај малих пољопривредника, где се овим мерама утиче на њихово подржавање и охрабривање пољопривредне производње и одрживо пословање.

Право на коришћење средстава Фонда имају регистрована пољопривредна газдинства - правна и физичка лица са територије АП Војводине, у активном статусу, као и физичка лица са пребивалиштем у јединицама локалне самоуправе са територије АП Војводине, као и правна лица са седиштем (неорганизациона јединица) у јединици локалне самоуправе на територији АП Војводине, која ће кредитирањем по веома повољним условима остварити већи раст годишњег прихода и обезбедити већи број новозапослених радника и то кроз конкурсе који се расписују сваке године.

4.1. Кредитна подршка набавке нових система и опреме за наводњавање и бушење бунара у 2024. години

Простор АП Војводине је климатско подручје у којем су временски услови променљиви, нестабилни и непредвидиви. Располажемо са изузетно богатим водним потенцијалом, а истовремено за потребе пољопривреде користе се мале количине. Просечни приноси ратарских, повртарских и воћарских култура су ниски у односу на могућности, осцилирају кроз године што се првенствено повезује с појавом суше. У биљној производњи је, уз остале, већ давно уочене проблеме недовољног наводњавања, као ограничење повећања производње. Ниски приноси и висока зависност о природним условима већине биљних производњи (што значи висок ризик производње), не могу се избећи без повећања површина под наводњавањем. Чињеница је да у нашим условима нема успешне биљне производње без наводњавања, јер је суша редовна појава. Наводњавање је једина мера којом се у потпуности могу решавати проблеми суше.

У условима наводњавања мора се мењати смер производње, организовати интензивна производња за агроиндустрију. Повећањем површине под наводњавањем позитивно ће се одразити на преструктуирање пољопривредне производње у корист интензивних култура, развој сточарства и повртарства, бољег коришћења капацитета у прехрамбеној индустрији, већу запосленост и снабдевеност домаћег тржишта као и већег извоза. Стратешки циљ пољопривреде у АП Војводини у наредном периоду биће повећање површина под системима за наводњавање, имајући у виду да је наша земља по наводњаваним површинама међу последњима у Европи.

Управо из наведених разлога Фонд се још 2002. укључио у реализацију пројекта „Реконструкција система за наводњавање“ коју ће наставити и у 2024. години по најповољнијим условима.

Предмет кредитирања је набавка:

- нових система и опреме за наводњавање и бушење бунара.

Планирана средства у 2024. години: 70.000.000,00 динара.

4.2. Кредитна подршка набавке нових заштићених башта (стакленици, пластеници) и опреме у њима у 2024. години

Заштићени простор намењен је производњи поврћа, цвећа, воћа и ароматичних врста у време када се они не могу гајити на отвореном пољу.

Пластеничка производња има велики потенцијал да буде значајан фактор у развоју пољопривреде у АП Војводини. Познато је да производња у заштићеним условима осигурава ранију бербу, тако да су цене производа ране производње више у односу на производе са отвореног, уједначеност производа, квалитет и брзину плодоношења што омогућава добро тржиште и бољи пласман. Међутим да би се ово постигло потребно је пуно ангажовање индивидуалних узгајивача као и одговарајућих државних фондова који располажу средствима која могу бити пласирана у виду адекватних кредита. Фонд се определио да повољном линијом кредитирања подржи овај вид производње како би се остварило: повећање пластеничке производње, боља снабдевеност тржишта квалитетним свежим поврћем током целе године, смањење увоза, обезбеђење егзистенције за сеоска домаћинства као и радно ангажовање незапослених лица.

Предмет кредитирања је набавка:

- нових заштићених башта (пластеници, стакленици) и опреме у њима.

Планирана средства у 2024. години: 30.000.000,00 динара.

4.3. Кредитна подршка сточарске производње

Сточарство у АП Војводини је годинама у кризи. Да би се овај неповољан тренд зауставио и покренуо развој сточарства потребно је створити повољан амбијент, покренути производњу и обновити сточни фонд уз могућност повољног кредитирања како би се наш произвођач учинио равноправним са произвођачима у окружењу. Иако је тежак и захтеван посао може бити веома исплатив, те још увек има малих фарми које уз производњу и прераду обезбеђују сасвим пристојну егзистенцију. Дугорочну стратегију развоја сточарства треба ускладити са европским и светским стандардима, те је неопходна подршка државних институција и фондова. Имајући у виду потенцијал којим наша земља располаже, сточарској производњи би требало посветити посебну пажњу и њен удео у укупном аграру повећати као што је то случај у развијеним земљама где сточарство представља локомотиву развоја читавог аграра.

Такође, приоритет треба дати робним произвођачима, који ће својим знањем, квалитетом и обимом производње приближити, а у неким областима и надмашити фармере у Европској унији како би се остварила пуна валоризација природних и других ресурса и наших компаративних предности на светском тржишту.

Из наведених разлога Фонд определио је део расположивих финансијских средстава у 2024. години и усмерио за пројекте у области унапређења сточарске производње.

Предмет кредитирања је набавка:

- пчелињих појева, кошница и опреме за пчеларство.

Планирана средства у 2024. години: 10.000.000,00 динара.

- опреме за сточарске фарме.

Планирана средства у 2024. години: 20.000.000,00 динара.

- квалитетних приплодних грла у овчарству, козарству, свињарству и говедарству.

Планирана средства у 2024. години: 60.000.000,00 динара.

- квалитетне телади и прасади за тов.

Планирана средства у 2024. години: 30.000.000,00 динара.

4.4. Кредитна подршка за подизање вишегодишњих засада воћа и винове лозе и постављање нових система противградних мрежа у вишегодишњим засадима воћа и винограда у 2024. години

Ниједна пољопривредна грана не може да донесе толику зараду као воћарство и виноградарство. То су једне од најпродуктивнијих пољопривредних грана, која надмашује рентабилност других.

Производњом воћа и грожђа остварује се 10 - 15 пута већа вредност производње по хектару, него при производњи пшенице или кукуруза. Бављење воћарством и виноградарством захтева доста живог рада, тако да се овим производњама, тамо где има доста радне снаге, може допринети њиховом рационалном запошљавању, а уједно и задржавању пољопривредног становништва у тим крајевима. Такође се запошљава по јединици површине знатно више радне снаге и у низу пратећих делатности које су везане за пољопривредну производњу.

Воћарство и виноградарство су постале уносне гране. Пољопривредним газдинствима до сада није поклањана довољна пажња, мада су највеће потенцијалне могућности за производњу воћа и грожђа у АП Војводини баш у овом сектору. У укупној биљној производњи, воћарство и виноградарство у АП Војводини је недовољно заступљено у укупним обрадивим површинама и поред тога што има неколико изузетно повољних рејона за производњу воћа: Суботичко-хоргошки рејон, Фрушкогорски рејон, Јужнобанатски рејон. Поред ових рејона постоји и неколико микрорејона. Природни услови у овим рејонима нису у потпуности искоришћени, па зато ове гране производње у АП Војводини не дају оне ефекте који би по својим потенцијалним могућностима могле да дају.

При подизању нових воћњака такође треба мислити и о заштити од града. Метеоролошка статистика показује да град пада све чешће и све више, а глобалне климатске промене иду у прилог прогнозама да ће се тај тренд наставити још дуги низ година. Избор најефикаснијег система противградне заштите постаје актуелнији него икад.

Осигурање код осигуравајућих друштава само санира последице, али по својој природи не може вратити купца који је изгубљен за ту годину или трајно, нити се може надокнадити умањени род у наредној години, уколико се ради о озбиљнијим оштећењима од града. Постављањем противградне мреже воћари и виногради могу рачунати на сигуран принос и приход.

Планови Фонда су да путем кредитне линије стимулише подизање високоинтензивних засада са постизањем највећих приноса по јединици површине.

Предмет кредитирања је:

- подизање вишегодишњих засада воћа и винограда.

Планирана средства у 2024. години: 60.000.000,00 динара.

- подизање противградне мреже у вишегодишњим засадима воћа и винограда.

Планирана средства у 2024. години: 60.000.000,00 динара.

4.5. Кредитна подршка за набавку нове пољопривредне механизације (погонске, прикључне) у 2024. години

У целом технолошком процесу пољопривредне производње, механизација је кључни фактор у остваривању већих приноса, бољег квалитета и повећања економичности производње. Без квалитетне механизације, без обнављања застареле механизације, нема успешне производње и остваривања оптималних рокова у обради земљишта, повољнијег коришћења и квалитетније обраде површина, повећање интензивности пољопривредне производње, снижавање трошкова производње, повећања приноса и квалитета производа. Такође неквалитетна пољопривредна механизација може да утиче на повећано механичко оштећење биљака и плодова биљака. То доводи до повећања губитака при убирању плодова, до остварења мањег приноса и лошијег квалитета производа.

Данас пољопривредници немају средства за набавку неопходне механизације. Без одговарајућих кредита (ниска каматна стопа, дужи грејс период и период отплате) готово је немогуће обновити обавити и завршити послове квалитетно и на време, стога Фонд кроз овакве кредите врши допринос у циљу подстицаја и олакшавања куповине нове механизације.

Предмет кредитирања је набавка:

- нове пољопривредне механизације (погонска и прикључна) у пољопривреди.

Планирана средства у 2024. години: 250.000.000,00 динара.

4.6. Кредитна подршка за набавку опреме намењене складиштењу житарица, воћа и поврћа (силоси, подна складишта, хладњаче) у 2024. години

Карактеристика биљне производње је да убирање плодова траје кратко а да потрошња или прерада траје целе године. Потреба за складиштењем пољопривредних производа произилази из потребе да се одложи продаја, са превасходним циљем да се остваре бољи економски ефекти. Складиштење је нарочито значајно код пољопривредних производа који су сезонског карактера и пристижу једном годишње, а предмет су трговина током целе године.

Недостатак складишних простора је велики проблем у нашој пољопривреди. Складиштење пољопривредних производа значајно побољшава тржишну позицију пољопривредних произвођача и чини их конкурентнијим. Сви показатељи економске ефикасности указују да би инвестирање у изградњу складишних капацитета било економски оправдано.

Предмет кредитирања је:

- опрема за складишне капацитета (силоси, подна складишта, хладњаче).

Планирана средства у 2024. години: 30.000.000,00 динара.

4.7 Кредитна подршка за инвестиције у физичка средства пољопривредних газдинстава у сектору прераде воћа, грожђа и поврћа у 2024. години

Развој прерађивачких капацитета у сектору производње и прераде воћа и поврћа ће довести до отварања нових радних места, додавање вредности у ланцу вредности пољопривредних производа чиме се постиже већа профитабилност пољопривредне производње, и примарним пољопривредним произвођачима ће се обезбедити лакши, сигурнији и организованији пласман пољопривредних производа.

Унапређење конкурентности пољопривредних произвођача у сектору прераде воћа, поврћа и грожђа се може постићи инвестирањем у постројења за сортирање, паковање стандардизацију и прераду воћа и поврћа и грожђа, чиме се повећава квалитет производа и олакшава пласман истих.

Предмет кредитирања је:

- инвестирање у физичка средства пољопривредних газдинстава у сектору прераде воћа, грожђа и поврћа.

Планирана средства у 2024. години: 40.000.000,00 динара.

4.8 Кредитна подршка за куповину пољопривредног земљишта до 10 ха

Овом мером намеравају се подржати мере које спроводи Република Србија преко више својих органа и нивоа власти у циљу оживљавања села и повратку нарочито млађих породица на село и подстицању њиховог живота и одрживе производње. С тим у вези, поред добијања кућа или подстицаја за њихову градњу и обнову, што чини Република Србија овом мером ће се подстаћи и олакшати куповина пољопривредног земљишта до 10 ха, на територији АП Војводине, а све у циљу како би се управо таквим, малим произвођачима дао подстрек за оснивање, развој и унапређење пољопривредне производње на територији АП Војводине.

Предмет кредитирања је:

- куповина пољопривредног земљишта на територији АП Војводине до 10 ха.

Планирана средства у 2024. години: 140.000.000,00 динара.

4.9 Кредитна подршка за куповину семенске робе, ђубрива и заштитних средстава у пољопривреди

На основу сазнања са терена и прилично великог интересовања пољопривредника што у директним контактима, што преко њихових удружења, задруга и задружних савеза, као и на основу активности које предузима Република Србије путем Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и понуде пословних банака уочена је потреба за подршком у набавци семенске робе, ђубрива и заштитних средстава у пољопривреди. Обзиром на околности на тржишту и раст цена, нарочито ђубрива, сматра се да је потпуно оправдано кредитирати набавку наведеног репроматеријала. Овом мером жели се подстаћи и олакшати набавка неопходних наведених средстава како би се утицало на што бољу припрему и пољопривредну производњу и постизање оптималних квантитативно квалитативних приноса у 2024. години.

Предмет кредитирања је:

- куповина семенске робе, ђубрива и заштитних средстава у пољопривреди.

Планирана средства у 2024. години: 137.195.952,91 динара.

5. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

Политика управљања ризиком у Фонду уређује подручје идентификације, мерења, праћења и управљања ризиком:

- Правилник о успостављању, функционисању и извештавању о систему финансијског управљања и контроле;
- Стратегија управљања кредитним ризиком;
- Стратегија управљања девизним ризиком;
- Стратегија управљања оперативним ризиком;
- Стратегија управљања законодавним и правним ризиком;
- Процедуре за наплату потраживања.

Циљ политике Фонда је лимитирање негативног утицаја на финансијски резултат и капитал Фонда.

6. НАПЛАТИВОСТ КРЕДИТА

Фонд у односу на укупну вредност остатка дуга корисника кредита има ненаплативост кредита у процентуалном износу од 6,27% на основу података из децембра 2023. године.

Судски поступак води се са 169 корисника кредита са крајем 2023. године.

У циљу заштите интереса Фонда и самим тим буџетских средстава, Фонд ће као један од својих примарних циљева поставити активности усмерене на наплату потраживања, понудити где је могуће и сврсисходно отплату у ратама и коначно Фонд је покренуо судске поступке у циљу наплате спорних потраживања.

Број: 159/2024
Нови Сад, 20. фебруар 2024. године

Председник Савета Фонда
Горан Станојевић